

BALTIJOS APLINKOS
FORUMO

VEIKLOS ATASKAITA 2021

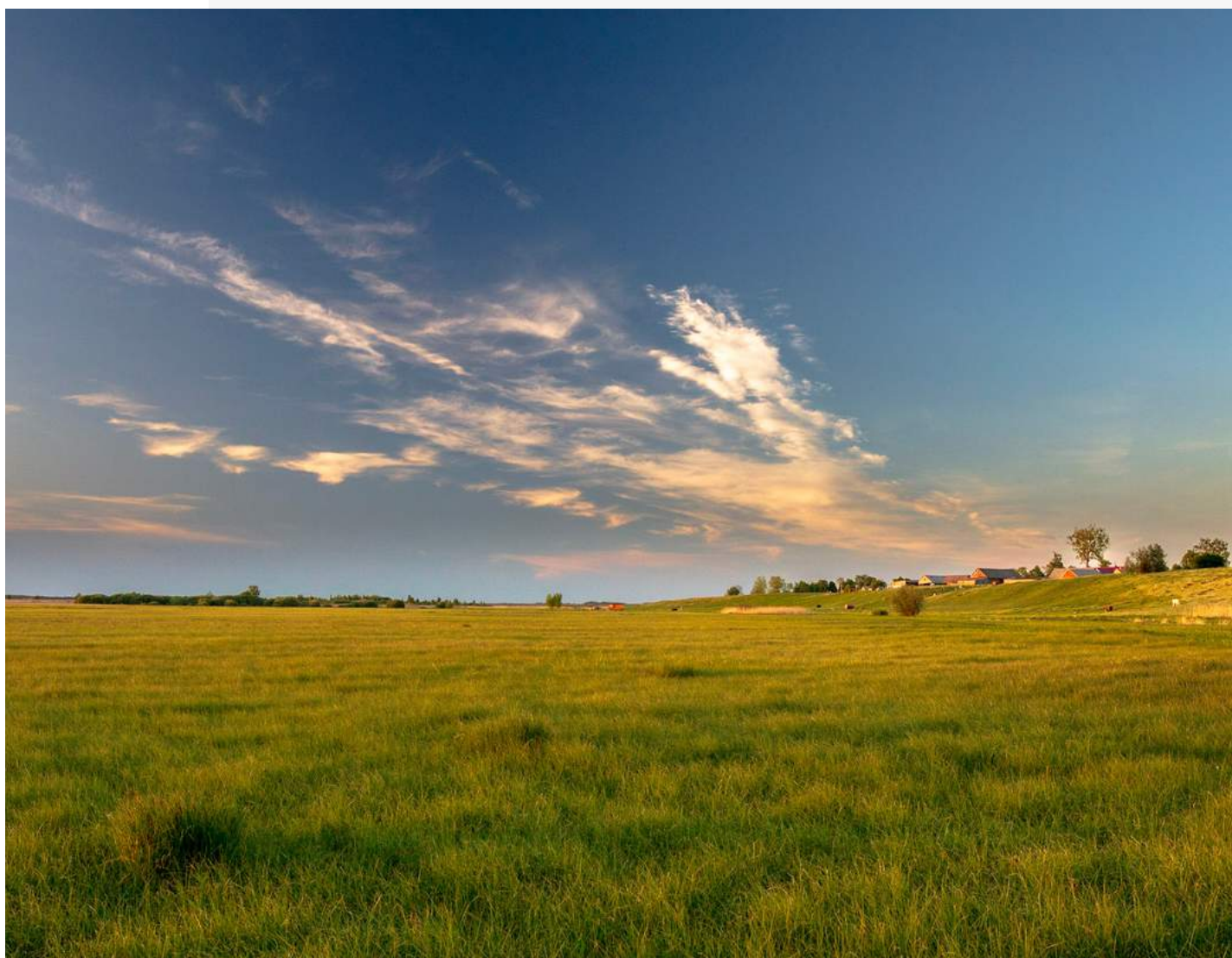
SAUGOME GAMTĄ DRAUGE SU ŽMONĖMIS

WWW.BEF.LT

TURINYS

ĮGYVENDINTI PROJEKTAI	1
LIFE Magni Ducatus Acrola	2
Naturalit	6
Uniseco	11
Waterdrive	13
Gazelife	15
LIFE Marshmeadows	16
LIFE Ask REACH	17
CO2 Baltarusijoje	18
Visi 2020 m. įgyvendinti projektai	19
KITOS INICIATYVOS IR PASLAUGOS	23
PARAMA IR SAVANORYSTĖ	27
POVEIKIS APLINKAI	29
FINANSINĖ ATASKAITA	32
KOLEKTYVO AKIMIRKOS	36

ĮGYVENDINTI PROJEKTAI

MELDINĖS NENDRINUKĖS APSAUGA (LIFE MAGNI DUCATUS ACROLA)

2016-2023
LIETUVOJE IR
BALTARUSIJOJE
WWW.MELDINE.LT

Šiomet ir toliau tęsėme darbus projekte „Meldinei nendrinukei tinkamų kertinių buveinių tinklo formavimas siekiant užtikrinti ilgalaikę jos apsaugą Lietuvoje“ (LIFE MagniDucatuAcrola). Po dviejų atliktų translokacijų iš Baltarusijos į Lietuvą 2018-2019 m. šiomet daugiausiai dėmesio skyrėme rezultatų apibendrinimui.

Tradiciškai skaičiavome meldinės nendrinukes

Šiais metais tradiciškai atlikome dvi meldinių nendrinukių apskaitas ir įvertinome rečiausio Europos giesmininko populiacijos būklę. Iš viso Lietuvoje šiais metais giedojo 243 meldinių nendrinukių patinai. Po pernai fiksuoto rekordinio šių paukščių skaičiaus, šiomet jis kiek mažesnis, tačiau specialistų vertinimu meldinės nendrinukės populiacijos būklė Lietuvoje išlieka stabili ir tai yra gera žinia.

Meldinių nendrinukių – Europos ir nacionaliniu mastu saugomos rūšies – apskaitos yra vykdomos kasmet, nes šios rūšies populiacijų būklė nuolat kinta ir tinkamam būtinų apsaugos priemonių planavimui būtina turėti kuo tikslesnius duomenis. Be to kasmet reikia patikrinti visas iš anksčiau žinomas šios rūšies perimvietes, nes tai svarbu meldinių nendrinukių pievas prižiūrintiems ūkininkams, kuriems už tinkamą šių pievų tvarkymą gali būti mokamos specialios „meldinės nendrinukės“ išmokos. Meldinių nendrinukių apskaita vykdoma laikantis tam tikrų metodinių reikalavimų, skaičiuojami tik giedantys nendrinukių patinai, apskaita vykdoma 2 kartus metuose – birželio pradžioje ir liepos pradžioje.

Tikslus perinčios populiacijos gausumas nustatomas tik po antrosios apskaitos, kuomet palyginus dviejų apskaitų metu aptiktų paukščių skaičius ir paaiškėja tikrasis populiacijos dydis. Jis nustatomas pagal didžiausią rastų patinėlių skaičių. Šiame pirmosios apskaitos metu buvo aptikti 209 giedantys meldinių nendrinukių patinai, o antrosios – 243. Pernai pirmosios apskaitos metu buvo rasti 246 giedantys patinai, o antrosios – 316.

Sumenkusį populiacijos dydį galėjo lemti keletas priežasčių. Tam įtakos galėjo turėti suprastėjusi buveinių būklė Šyšos polderyje, mat 2019-2020 m. čia buvo vykdomi kanalų valymo darbai, kurių metu polderio pievos liko sausos visą žiemą ir pavasarį. Tai paliko pievas be joms įprasto potvynio laikotarpio. Taip pat kiek blogesnę perėjimo sezono pradžią sąlygojo neįprastai vėsus pavasaris.

Visgi, šiųmečiai meldinių nendrinukių apskaitos rezultatai pastarųjų metų kontekste rodo besistabilizuojančią populiacijos būklę, o tai yra gera žinia.

Dar viena gera žinia – net 98 proc. meldinių nendrinukių (238 patinai) giedojo tokiuose pievų plotuose, kuriuos buvo galima deklaruoti Kaimo plėtros programos (KPP) priemonei „Nykstančios meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas pievose ir šlapynėse“. Tokie rezultatai rodo, jog numatytos priemonės pasiteisina ir didžioji retojo sparnuočio populiacijos dalis gali būti apsaugota. Todėl galima pasidžiaugti, jog Žemės ūkio ministerijos pastangos atsiperka ir padėkoti ūkininkams, kurie šiomis priemonėmis naudojami.

Taip pat pagal apskaitos rezultatus, 175 nendrinukių patinai (net 72 proc.) giedojo „vėlyvo šienavimo“ plotuose. Ten, kur meldinės nendrinukės buvo aptiktos pirmosios apskaitos metu. Po pirmosios apskaitos tuose plotuose ūkininkai pasirinko šienauti vėliau, norėdami leisti meldinėms nendrinukėms sėkmingai užauginti jauniklius. Dėl šios priežasties čia galėjo būti aptikta gausi populiacijos dalis. Jei pievos būtų nušienautos anksčiau, antrosios apskaitos metu paukščių tuose plotuose neaptiktume.

Likę penki paukščiai aptikti plotuose, kuriuose paukščiai pastaraisiais metais nebuvo aptinkami. 2 – naujuose plotuose Alkos polderyje, kas rodo, jog vietinė populiacija vis dar plečiasi į greta esančias pievas. Vienas patinėlis aptiktas prie Svencelės – tai visiškai nauja vieta, kur paukščių iki šiol nebuvo aptinkama. Dar du meldinės nendrinukės patinėliai aptikti Tyruose – naujose šiuo metu vykdomo projekto teritorijose, kur sutvarkius buveines paukščiai įsikūrė 2020 m.

Žuvinte apskaitos metu pastebėti bent 3 translokuoti meldinės patinėliai. Vienas iš jų buvo perkeltas dar 2018 m., taigi jau trečią sezoną gieda Žuvinte. Turint mintyje tai, jog nendrinukės gyvena maždaug 3-4 metus, galima pasidžiaugti faktu, jog perkelti ir naujoje vietoje užauginti paukščiai savo naujuose namuose praleidžia kone visą savo gyvenimą. 2018-2019 m. Žuvinto apyežerio pievose buvo užauginti ir į laisvę išleisti 99 šių paukščių jaunikliai. Būtent po sėkmingai atlikto meldinių nendrinukių perkėlimo (translokacijos) iš Baltarusijos į Lietuvą buvo stebimas gana ryškus Žuvinto meldinių nendrinukių populiacijos gausėjimas.

Galima daryti ir dar vieną įdomų pastebėjimą – Žuvinte sužieduoti paukščiai, šiemet aptikti Nemuno deltoje. Tai dar labiau patvirtina hipotezę jog meldinės nendrinukės rinkdamos perimvietę gali perskristi nemažus atstumus ieškant joms tinkamų buveinių.

Nauja tradicija – Nacionalinis šienpjovių čempionatas

Šiemet pirmą kartą Lietuvoje organizuotas Nacionalinis šienpjovių čempionatas, kuriame varžėsi tiek vakarų Lietuvai būdingas žemaitiškas šunkojis, tiek senasis Lietuviškas dalgis, kuris pjauna Dzūkijos ir Aukštaitijos pievas. Čempionatas įvyko liepos 31 d. Nemuno deltoje. Čempionatas – tai dar vienas būdas papasakoti ūkininkams apie meldinę nendrinukę ir būtinybę ją saugoti.

Šieno pjovimo dalgiais čempionatai jau turi galias tradicijas kaimyninėse valstybėse – Lenkijoje bei Baltarusijoje. Ten rengiamos didžiulės šventės, kurių metu su pagarba atsižvelgiama į tradicijas bei siekiama jas populiarinti ir šiomis dienomis. Lenkijoje ir Baltarusijoje vykstantys čempionatai taip pat siejami su meldinėmis nendrinukėmis – šienaujant perimvietėse šie sparnuočiai simboliškai išlydimi į rudeninę migraciją parodant rūpestį, jog ir kitais metais čia sugrįžusių meldinių nendrinukių lauks ūkininkų prižiūrėtos pievos, kuriose gims nauja retųjų giesmininkų vada.

Pasirinktas čempionato laikas – liepos baiga – labai tinkamas derinant tiek šienpjovių, tiek sparnuočių interesus. Liepos pabaiga, rugpjūčio pradžia – tai metas, kai šienapjūtė jau pasibaigusi. Ūkininkai gali lengviau atsikvėpti, pasitreniruoti ir susirungti čempionate. Tuo metu taip pat itin palankus šienavimas paukščių atžvilgiu. Jau baigiasi perėjimo laikotarpis, sparnuočiai ruošiasi rudeninei migracijai.

Nacionaliniame čempionate laurus susižlavė komanda „Usniai“, kurioje dalgiais mosavo Kozmas Auškalnis ir Ignas Radžvilas. Jie pelnė tiek greičiausių, tiek kokybiškiausiai šienavusiųjų titulus – „Skriejantys dalgiai“ ir „Kokybė garantuota“. K. Auškalnis nepriekaištingai pasirodė ir individualioje rungtyje bei pelnė garbingą „Metų šienpjo“ titulą.

Planuojama Nacionalinį šienpjovių čempionatą rengti kasmet ir taip palaikyti gražią naujai užgimusią tradiciją.

Meldinė nendrinukė – Prezidentūros kieme

Tradiciškai pirmąjį vasaros savaitgalį minėjome rečiausio Europos giesmininko – meldinės nendrinukės – sutiktuves. Pakvietėme susidomėjusius atvykti į Prezidentūros kiemą, kuriame vyko Žaliųjų idėjų festivalis. Ten Baltijos aplinkos forumo specialistai papasakojo apie globaliai nykstančią ir vos keliuose šalyse perinčią meldinę nendrinukę bei pastangas ją išsaugoti. O mažųjų laukė smagūs kūrybiniai užsiėmimai ir viktorinos apie meldinę nendrinukę.

NATURALIT - NATURA 2000 TINKLO VALDYMO OPTIMIZAVIMAS LIETUVOJE (LIFE IP PAF-NATURALIT)

2018-2027 LIETUVOJE
WWW.NATURALIT.LT

Pirmasis į rezultatą orientuotos priemonės „Gausiai žydinčių natūralių pievų išsaugojimas“ sezonas

2021 metais prasidėjo praktinis priemonės įgyvendinimas. Į priemonę galiausiai buvo atrinkti 29 ūkininkai, o jų prižiūrimas plotas sudarė 243,71 ha. Birželio pradžioje ūkininkų plotus pirmiausia aplankė ekspertai, pagal specialią metodiką atlikę pirminį augalijos rūšių vertinimą. Jie taip pat susitiko su ūkininkais, pamokė juos atpažinti augalus bei kaip atlikti vertinimą, kurį ūkininkai įvykdė savarankiškai, naudodamiesi pagalbinėmis priemonėmis. Apdorojus duomenis, ūkininkų plotai pagal surinktą balų (kuo daugiau rūšių randama, tuo didesnis balų skaičius) skaičių buvo suskirstyti į tris pakopas. Pagal jas ūkininkams buvo išmokėtos pirmosios išmokos. Rudenį buvo organizuotas projekto komandos ir ūkininkų susitikimas rezultatams aptarti. Ūkininkai džiaugėsi galėdami dalyvauti tokioje priemonėje, buvo aptarti tokios priemonės privalumai, tačiau jie taip pat pateikė pastabų kaip ji galėtų būti tobulinama. Tuo projekto komanda užsiims žiemos laikotarpiu, siekiant, kad su priemonės pakeitimais būtų kuo anksčiau supažindinti joje dalyvaujantys ūkininkai ir naujasis sezonas būtų pradedamas be trukdžių.

Gyvūlininkystės skatinimas saugomose teritorijose

Jau antri metai iš eilės į Pabiržės pusiasalį, esantį Aukštaitijos nacionaliniame parke, buvo plukdomi galvijai. Ten besiganydami jie atlieka itin svarbią gamtosauuginę misiją – prisideda prie vertingų pievų buveinių atkūrimo ir palaikymo. Taip pat toliau vyko intensyvus darbas su privačių sklypų savininkais kitose dvejose projekto teritorijose: Ginučių ažuolyne ir Grūdų upės slėnyje, siekiant jose ateityje vėl pradėti ganyti gyvulius ir taip gausinti bei palaikyti ten esančią bioįvairovę.

Gero ūkininko čempionatas

Šiais metais kartu su Naturalit projekto partneriais organizavome pirmąjį „Gero ūkininko čempionatą“. Čempionatu norime atkreipti dėmesį į lyderius, kurie rūpinasi bendruoju visų mūsų gėriu – sveika, darnia ir klestinčia gamta. Manome, kad geras ūkininkas šiais laikais – tas, kuris savo veiklą vykdo santarvėje su gamta ir kuria kur kas platesnį viešąjį gėrį nei vien kokybiška produkcija. Taigi geraisiais pavyzdžiais norime parodyti, kad gamtai palankus ūkininkavimas gali būti agrarine, ekonomine ir socialine prasme progresyvus.

„Gero ūkininko čempionatą“ sudarė dvi dalys – ūkininkų ir seniūnijų konkursai. Ūkininkų konkurse kvietėme visuomenę nominuoti ūkininkus, kurie žavi savo pavyzdžiu, tausoja mūsų aplinką ir ūkininkauja santarvėje su gamta. Visuomenė iš viso nominavo 21 ūkininką. Jų ūkininkavimo modelį ir kuriamą naudą toliau vertino sudaryta speciali čempionato ekspertų komisija, turinti gilią patirtį gamtosaugos ir žemės ūkio srityse. Po pirminio vertinimo ši komisija atrinko ir aplankė 12 išskirtinių ūkių ir įvertinusi ūkių kuriamą aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą išrinko 5 pavyzdžingus ūkius, kurie tapo „Gero ūkininko čempionato“ ambasadoriais. Su išrinktais ambasadoriais galite susipažinti čempionato puslapyje www.kitoksukis.lt. Metų pabaigoje skelbėme „Publikos simpatijos“ rinkimus ir skatinome visuomenę rinkti labiausiai patikusius ūkininkus.

„Gero ūkininko čempionato“ seniūnijų konkurse pagal 2021m. žemės ūkio naudmenų deklaravimo statistiką rinkome išskirtines seniūnijas, padariusias didžiausią pažangą deklaruojant „Agrarinės aplinkosaugos ir klimatas“ veikloms. Tuo norėjome paskatinti seniūnijų specialistus prisidėti prie seniūnijos gamtos ir kraštovaizdžio apsaugos ir skatinti ūkininkus kuo daugiau plotų deklaruoti „Agrarinės aplinkosaugos ir klimatas“ veikloms.

Siekiant pagelbėti specialistams skleisti žinią apie agrarinės aplinkosaugos ir klimato priemonę, kartu su Žemės ūkio ministerija ir Nacionaline mokėjimo agentūra buvo išleistas informatyvus lankstinukas apie priemonę ir jos veiklas. Taip pat į ūkininkų konsultavimą ir skatinimą buvo įtraukti ir saugomų teritorijų specialistai, kuriems buvo suorganizuoti specialūs mokymai apie agrarinės aplinkosaugos priemonę ir deklaravimo sistemos veikimo principus.

INFORMATYVUS LANKSTINUKAS APIE AGRARINĖS APLINKOSAUGOS IR KLIMATO PRIEMONĘ IR JOS VEIKLAS

Seniūnijų ir ūkininkų konkursų nominantai buvo pasveikinti „Gero ūkininko čempionato“ apdovanojimų ceremonijoje, kuri vyko gruodžio 10 d. Beatos Nicholson kulinarinėje studijoje. Apdovanojimų ceremonijoje buvo apdovanota „Agrarinės aplinkosaugos čempionė“ – seniūnija, kurioje daugiausiai ploto žemės ūkio naudmenų deklaruojama agrarinės aplinkosaugos priemonėms. Ja tapo Ignalinos rajono Didžiasalio seniūnija. Taip pat pasveikinta „Agrarinės aplinkosaugos spartuolė 2021“ – didžiausią pažangą deklaruojant plotus agrarinės aplinkosaugos priemonėms per 2021-uosius metus padariusi Jurbarko rajono Šimkaičių seniūnija. Speciali padėka iškeliavo Šilalės rajono Pajūrio seniūnijai už iniciatyvumą ir pasiektą didžiausią pareiškėjų pokytį per 2021 metus. Šių seniūnijų specialistams, dirbantiems su žemės ūkio klausimais, buvo įteiktos ir specialios LR žemės ūkio ministro pasirašytos padėkos.

Po įtemptos kovos tarp penkių ambasadorių „Publikos simpatijos“ titulą pelnė Nerijus ir Agnė Sukackai, Metelių regioninio parko teritorijoje (Lazdijų raj.) turintys ekstensyvų mėšinių galvijų veislininkystės ūkį, kuriame laiko 11 mėšinių galvijų ir 30 avių. Nerijaus ir Agnės ūkininkavimas demonstruoja jautrų sugyvenimą su gamta – ekstensyvus pievų ganymas formuoja atvirą pievų mozaiką, palankią biologinei įvairovei.

DAUGIAU APIE „GERO ŪKININKO ČEMPIONATĄ“ IR AMBASADORIŲ ŪKIUS: WWW.KITOKSUKIS.LT

Saugomų teritorijų produkto ženklas

Rinkitės produktus ir paslaugas iš saugomų teritorijų!

Siekdami padėti mažam vietiniam verslui saugomose teritorijose, mes toliau plėtojome saugomų teritorijų produkto ženklą, jį viešinome ir dirbome su šį ženklą turinčiais produktų gamintojais ir paslaugų teikėjais.

2021 m. ir vėl organizavome seminarus Saugomų teritorijų produkto ženklą turintiems smulkiesiems verslininkams. Toliau pildėme www.gamtoje.org svetainę. Taip pat jau tradiciškai išleidome anaujintą leidinį-katalogą, kuriame taip pat sudėti visi ženklo turėtojai ir jų produktai bei paslaugos.

Neįgaliesiems prieinama infrastruktūra nacionaliniuose parkuose

2021 m. baigėme ruošti ir išleidome leidinį „Viešiesiems prieinama gamta“: neįgaliesiems prieinama infrastruktūra nacionaliniuose parkuose.

Lietuvos saugomos teritorijos stengiasi sudaryti sąlygas gamtą pažinti visiems. Gal tai – tik pirmi žingsniai, o tobulėjimo kelias dar ilgas, bet tikime, kad šis leidinys padarys jūsų pažintį su saugomomis teritorijomis sklandesnę, suteiks visą informaciją, kurios reikia, kad galėtumėte mėgautis gamta ir jos dovanomis.

Gamtos festivaliai

Džiaugiamės, kad 2021 m. Pirmąjį spalio savaitgalį, po dviejų metų pertraukos, į Žemaitijos nacionalinį parką sugrįžo teatralizuotas gamtos festivalis jaunoms šeimoms „Miško burtai“. Šiemet, dėl užsitęsios pandemijos keliamų iššūkių, festivalis organizuotas naujoje uždaroje teritorijoje – Plokštinėje, kur plyti ir „Natura 2000“ teritorijos. Čia kadaise buvusi karinė teritorija ir vėl virsta nuostabiu gamtos kampeliu. Šiemet festivalis tematiškai ir kalbėjo apie visa nugalinčią ir sugrįžtančią gamtą, kuriai į pagalbą suskubo stebuklingi miško herojai.

Lankytojų skaičius taip pat buvo ribojamas, vengiant artimų kontaktų. Festivalyje apsilankė apie 170 svečių – jaunos šeimos su įvairaus amžiaus vaikais. Lankytojai atvyko iš įvairiausių Lietuvos kampelių – ne vienas lankytojas dalyvavo jau trečiame „Miško burtų“ festivalyje ir žadėjo būtinai sugrįžti ir kitais metais bei taip palaikyti susiformavusią gražią šeimos tradiciją.

Šeimos išgirdo intriguojančių faktų apie šikšnosparnius ir juos aplankė, linksminosi įvairiuose gamtos žaidimuose ir pasigamino stebuklingų kaukų bei laumių rankdarbių, skanavo galių suteikiančios vietos žolelių arbatos. Dar viena naujovė šiemet – stebuklingas „Kaukų takas“, vedantis paslaptimis miško takeliais. Mažieji kartu su tėveliais turėjo sekti užuominomis bei keliaudami taku įveikti įvairias miško būtybių paruoštas užduotis: atpažinti vorus, po mišką paskleisti grybų sporas, jausti giją į likimo juostą bei pasigaminti kaukų lazda, pastatyti kaukams namelį. Tik įveikusieji „Kaukų taką“ galėjo patekti pas Kaukų karalių, kur ne tik gavo dovanų, bet ir klausėsi Kaukų karaliaus istorijų.

Šiemet taip pat tradiciškai buvo išvirtas ir suvalgytas visas puodas stebuklingos šermukšnių uogienės, atbaidančios piktąsias dvasias ir visokius negerumus, tad metai žada būti tikrai geri, o paslaptimi festivalio herojai jau ruošia gražiausius kostiumus ir užduotis kitiems festivaliams.

Deja, tačiau festivaliai „Vidur girių“ bei „Vidur ežerų“ 2021 metais ir vėl neįvyko, kadangi pavasarį vis dar vyravo nepalanki pandeminė situacija. Tiesa, džiugu tai, jog abu festivaliai jau turėtų įvykti ateinančiais metais – jau pradėti organizaciniai pavasarinio festivalių darbai.

UNISECO - AGROEKOLOGINIŲ ŽEMĖS ŪKIO SISTEMŲ TVARUMO PAŽINIMAS IR GERINIMAS EUROPOS SĄJUNGOJE

2018-2021 LIETUVOJE
IR 16 EUROPOS ŠALIŲ
WWW.UNISECO-PROJECT.EU

Ekstensyvių pienininkystės ūkių išlaikymas

gaminant kokybišką produkciją bei teikiant naudą aplinkai ir visuomenei

Lietuvos atvejis

Analizuojant Lietuvos situaciją ir vykdant veiklas su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant politikos formuotojus, buvo nustatyti pagrindiniai perėjimo prie agroekologinių ūkininkavimo sistemų trūkumai. Buvo sukurtos politikos rekomendacijos, skirtos šį perėjimą palengvinti.

Šiuo metu ūkininkai turi mažai žinių apie tvary ūkininkavimą bei stokoja verslumo įgūdžių. Siekiant gerinti žinių prieinamumą svarbu:

- švietimas,
- vietiniai vizitai,
- individualizuotos konsultacijos, skirtos perėjimui prie agroekologijos,
- galimybė naudotis aukštos kokybės patariamosiomis paslaugomis arba ekspertų pagalba.

Ūkiuose perdirbama nedidelė produkcijos dalis. Taip pat pastebimas silpnas ūkininkų bendradarbiavimas ir produktų realizavimas. Reikėtų gerinti vertės grandines, taip pat gerinti tvary vietinių produktų prieinamumą (vietinės tvaraus maisto mugės, tvarios produkcijos turgeliai ir pan.).

Smulkieji ūkininkai yra nepakankamai atstovaujami politiniu lygmeniu. Žemės ūkio politika į ilgalaikę strategiją turėtų įtraukti perėjimą prie agroekologinio ūkininkavimo ir nedidelius tvary ūkių vystymą.

Tausiam gamtos išteklių valdymui neskiriamas politinis prioritetis, o kritiniai pastebėjimai apie dirvožemio ir vandens sveikatą nėra tinkami integruojami į politinius sprendimus. Reikalinga parama žemės ūkio sistemų tvarumui gerinti teikiant tiesiogines išmokas per visą pereinamąjį laikotarpį. Taip pat reikalingos pagal rezultatus pagrįstos išmokų schemos, skirtos aplinkosaugos tikslams pasiekti.

Projektas finansuotas Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizon 2020“. Projekto Nr 773901

Kontaktai:
Baltijos aplinkos forumas
info@bef.lt

Tai tarptautinis mokslinės programos „HORIZON 2020“ projektas, vykdomas kartu su partneriais iš 16 Europos šalių. Šio projekto pagrindinis tikslas - sustiprinti Europos Sąjungos ūkininkavimo tvarumą, remiantis agroekologinio ūkininkavimo strategijomis. Lietuvoje šio tikslo siekiame tirdami, kaip pieno ir sūrio ūkiams išlaikyti ekstensyvią ganymo praktiką, tačiau išlikti konkurencingiems rinkoje, neintensyvinant ūkininkavimo praktikos.

2021 metais buvo šio projekto paskutiniai mėnesiai. Balandžio mėnesį su projekto suinteresuotųjų šalių atstovais asociacija „Vivasol“ surengėme paskutinę nuotolinę projekto diskusiją – „Agroekologija ir maisto sistemų bei bendruomenių atsparumas“. Šio renginio metu pristatėme pagrindinius projekto rezultatus ir diskutavome su ūkininkų bendruomene, kaip galima būtų sustiprinti aplinkai draugiškas ūkininkavimo praktikas ir trumpąsias maisto tiekimo grandines. UNISECO projekto rezultatai rodo, kad smulkūs šeimos pieno ūkiai gali pagerinti savo ekonominį tvarumą įgyvendindami perdirbimą ūkiuose ir pritaikę novatoriškas rinkodaros priemones. Jei siekiama aukštos produkcijos kokybės, tai tampa paskata aplinkai draugiškam / agroekologiniam ūkininkavimui, kuris gali padėti palaikyti vertingas pievų buveines ir klestinčią bioįvairovę. Renginyje pristatėme ir rekomendacijas kaip agroekologinį ūkininkavimą šalyje sustiprinti ir kokios iniciatyvos gali būti ūkininkų rankose.

Daugiau apie tai:

<https://zenodo.org/record/4905259#.YeWAvy-IOWI>

<https://zenodo.org/record/4905264#.YeWBNI-IOWI>

http://uniseco-project.eu/assets/content/case-studies/Lithuania/LT-case-uniseco_poster.pdf

Taip pat su visa tarptautine projekto komanda surengėme tarptautinę projekto konferenciją kur plačioje tarptautinėje bendruomenėje buvo pristatomi ir aptariami projekto rezultatai. Su paskutinės UNISECO projekto konferencijos medžiaga galite susipažinti per šią nuorodą: <https://uniseco-project.eu/articles/34/final-conference>

Taip pat buvo išleistas paskutinis šio projekto naujienlaiškis reziumuojantis šio projekto rezultatus ir pasiekimus. Su naujienlaiškiu kviečiame susipažinti čia: <https://uniseco-project.eu/assets/content/resources/03-newsletters/uniseco-newsletter-Nr06-vFINAL.pdf>

Lietuvos atvejo studijos medžiagos santrauką galite rasti čia: <https://uniseco-project.eu/case-study/lithuania>

WATERDRIVE - KAIMO PLĖTRA IR VANDENS APSAUGA BALTIJOS JŪROS REGIONE

2019-2021 LIETUVOJE
IR 19 ŠALIŲ
PARTNERIŲ
WWW.WATER-DRIVE.EU

WATERDRIVE tai tarptautinės INTERREG Baltijos jūros programos projektas, kurį Baltijos aplinkos forumas įgyvendina kartu su 19 partnerių iš 9 Baltijos jūros regiono šalių.

Projekto pagrindinis tikslas – gerinti vandens išteklių valdymo praktiką Baltijos jūros regione, skatinat bendradarbiavimą tarp vietos valdžios, kaimo bendruomenių ir kitų suinteresuotųjų šalių. Taip siekiama sumažinti ypač dėl ūkinės veiklos į vandens telkinius patenkančių maisto medžiagų kiekį, dėl kurių vyksta eutrofikacijos procesai, kenčia vandens telkinių kokybė ir vandens ekosistemos. Lietuvoje Baltijos aplinkos forumas siekia skatinti tarpsektorinį bendradarbiavimą mažinant taršą Žuvinto biosferos rezervato teritorijoje ir jo apylinkėse.

Šiais metais užbaigėme dvejus metus trukusius vandens kokybės matavimus Dovinės baseine. Metų pabaigoje visi surinkti duomenys buvo išanalizuoti vandens stebėsenos ataskaitoje, identifikuoti pagrindiniai vandens iššūkiai Dovinės baseine. Taip pat per šiuos metus tęsėme darbą su suinteresuotosiomis šalimis ir organizavome nuotolinius susitikimus, pristatėme mūsų atliekamų vandens kokybės matavimų rezultatus. Ypatingai stengėmės atkreipti suinteresuotųjų šalių dėmesį į baseino nuotėkio problemas ir Pietų regiono Simno žuvivaisos ūkio daromą poveikį, kvietėme ieškoti sprendimų, kaip minimizuoti tvenkinių daromą poveikį vandens kokybei ir nuotėkiui. Siekėme atkreipti dėmesį, į poreikį užtikrinti baseininį valdymą ir priemonių įgyvendinimą vietos lygmeniu, įtraukiant suinteresuotąsias šalis.

Apie mūsų veiklas taip pat rašėme projekto naujienlaiškiuose

Taip pat su projekto partneriais prisidėjome prie Dalyvavimo metodų sąvado kūrimo, kuris gali būti naudingas siekiant įtraukti vietos suinteresuotąsias šalis į baseino valdymo klausimus. https://www.landbrugsinfo.dk/-/media/landbrugsinfo/public/4/c/e/waterdrive_local_participatory_toolbox.pdf

Metų gale organizavome pažintinę išvyką į Vesterviką Švedijoje suinteresuotoms šalimis iš Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūros ir Aplinkos ministerijos. Supažindinome Lietuvos atstovus su gerąja vandens valdymo praktika Švedijoje ir Danijoje. Supažindinome, kaip šios šalys įgyvendina baseininio valdymo principus vietos lygmeniu per vietos baseinų koordinatorius ir kaip įgyvendina novatoriškas vandens apsaugos priemones.

Taip pat turėdami vandens stebėsenos duomenis, remdamiesi savo darbo šiame baseine ir tarptautinių projekto partnerių patirtimi bei glaudaus darbo su suinteresuotomis šalimis rezultatais, pateikėme siūlymus 2022–2027 m. Nemuno upių baseinų rajonų valdymo planui ir priemonių programai, siekiant geresnės vandens ir Žuvinto biosferos rezervato apsaugos.

Metų pabaigoje kartu su tarptautiniais projektų partneriais organizavome nuotolinius seminarus įvairiomis vandens apsaugos temomis. Su konferencijos medžiaga ir įrašais galite susipažinti čia: <https://water-drive.eu/seminar-videos/>

GRAZELIFE - EKOSISTEMINIŲ PASLAUGŲ, BIOĮVAIROVĖS IR KRAŠTOVAIZDŽIO GERINIMAS GANANT GYVULIUS

**2019-2021 LIETUVOJE
IR 5 ŠALYSE
PARTNERĖSE
WWW.GRAZELIFE.COM**

GRAZELIFE tai LIFE programos parengiamasis projektas, kurio pagrindinis tikslas pagerinti sąlygas naminių, laukinių ir pusiau laukinių gyvulių ganymui, tam, kad būtų sumažinta gaisro rizika, palaikoma ekosistemų sveikata, pagerintas prisitaikymas prie klimato kaitos, gerinama ekosisteminių paslaugų ir bioįvairovės būklė bei sumažinti konfliktai tarp žmonių ir laukinės gamtos.

2021-ieji metai buvo paskutiniai GRAZELIFE projekto metai. Per šiuos analizavome visus savo surinktą informaciją: duomenis surinktus interviu metu su intensyviai ir ekstensyviai ganančiais bei šienaujančiais ūkininkais ir augalijos įvairovės duomenis surinktus šių ūkininkų laukuose. Visą informaciją pateikėme Grazelife Lietuvos atvejo studijos ataskaitoje. Mūsų surinkti duomenys pasitarnavo rengiant Bendrosios žemės ūkio politikos rekomendacijas, siekiančias skatinti aplinkai palankius ir prie viešųjų gėrybių kūrimo prisidedančius ganymo režimus. Šias rekomendacijas pristatėme ir mūsų šalies aplinkos ir žemės ūkio ministerijų atstovams ir ekspertams. Su rekomendacijomis anglų kalba galite susipažinti čia:

- <https://www.rewildingeurope.com/wp-content/uploads/publications/grazelife-report/>
- <https://www.rewildingeurope.com/wp-content/uploads/publications/grazelife-recommendations/index.html>

Taip pat prisidėjome prie projekto partnerių kuriant Grazelife praktiko vadovą, skirtą norintiems pagerinti ar skatinti gamtai palankią ganytojų praktiką: <https://www.rewildingeurope.com/wp-content/uploads/publications/grazelife-practitioners-guide-lt/index.html>

LIFE MARSHMEADOWS - ŠLAPYNIŲ ATKŪRIMAS LIETUVOJE IR LATVIJOJE, TAIKANT INTEGRUOTUS BUVEINIŲ ATKŪRIMO IR PALAIKYMŲ METODUS

2021-2027 LIETUVOJE IR LATVIJOJE

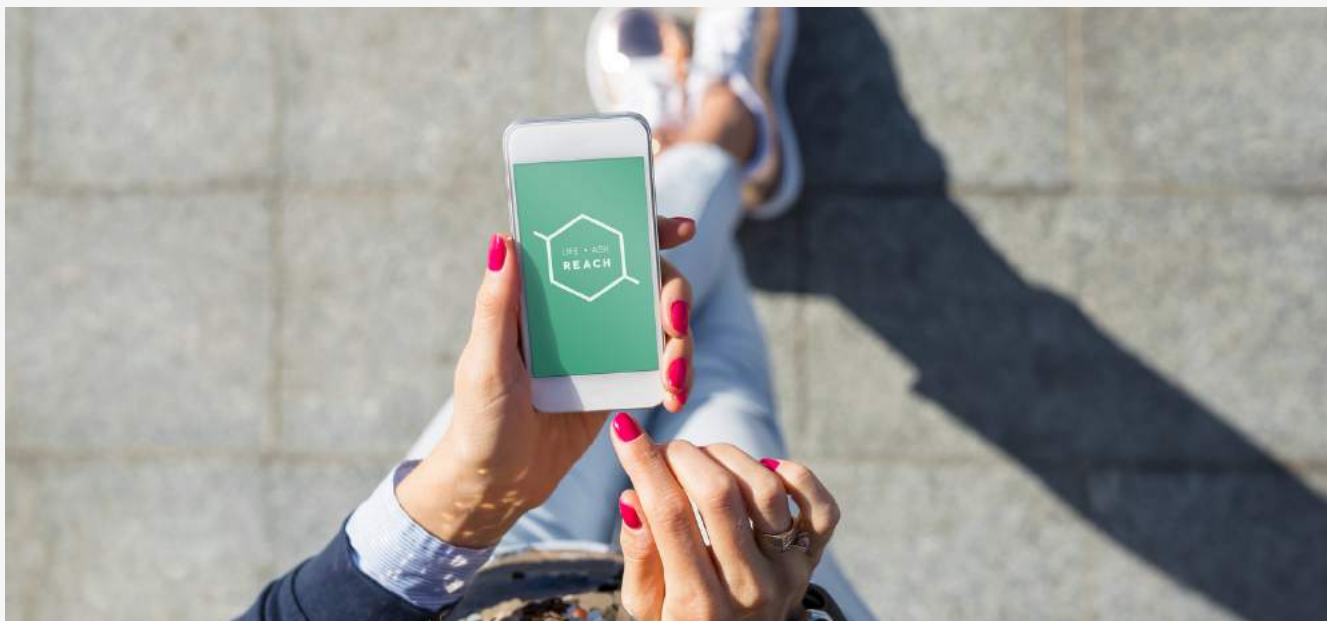
Per 2021m. intensyviai bendradarbiauome su Latvijos gamtos fondu, rengėme paraišką ir gavome finansavimą LIFE Marsh Meadows (LIFE20 NAT/LV/000273) projektui.

Pagrindinis projekto LIFE Marsh Meadows tikslas – atkurti degradavusias šlapynių ir pievų agroekosistemas demonstruojant betarpiškas sąsajas tarp gamtiniu požiūriu vertingų ekosistemų palaikymo ir socio-ekonominės naudos, taip užtikrinant ilgalaikį saugomų teritorijų geros būklės palaikymo mechanizmą. Pritaikant geriausios Europos praktikos pavyzdžius projektas kelia ambiciją spręsti vienus aktualiausių šių dienų bioįvairovės apsaugos iššūkius Baltijos regione:

- Atkurti ir užtikrinti labiausiai ES nykstančių pievų ir šlapynių geros būklės ilgalaikį palaikymą derinant gamtosaugos poreikius ir tvarią ūkinę veiklą;
- Įgyvendinti ekonomiškai gyvybingą gamtosauginį ūkininkavimą ūkiniu požiūriu sudėtingiausiose šlapynių buveinėse;
- Užtikrinti gamtinių kompleksų gerą apsaugos būklę pasitelkiant ir skatinant ekstensyvų galvijų ganymą; populiarinti šiuo metu saugomose teritorijose nykstančią gyvulininkystės praktiką kaip svarbią prielaidą užtikrinti didelę biologinę įvairovę.

Projektas bus vykdomas Natura 2000 teritorijose Latvijoje ir Lietuvoje apimančias 1390 ha plotą. Lietuvoje projektas sieks atkurti Baltosios Vokės šlapžemių komplekso teritorijas atkurti teritorijas, kad jos būtų tinkamos veisti ir maitintis saugomoms šlapynių rūšims: stulgiams, mėlyngurklėms, raudonpilvėms kūmutėms bei skiauterėtiesiems tritonams. Taip pat skatinti ekstensyvaus ganymo praktiką kaip gamtosauginį modelį sudarantį sąlygas bioįvairovei ir nykstančių buveinių apsaugai ir užtikrinant ekonominę naudą ūkininkams, palaikantiems vertingas buveines Natura 2000 teritorijose.

LIFE ASKREACH - VARTOTOJŲ ĮGALINIMAS NAUDOTIS REACH TEISE GAUTI INFORMACIJĄ APIE CHEMINES MEDŽIAGAS GAMINIUOSE PASITELKIANČIŲ PRIEMONES

**2017-2022 LIETUVOJE
IR ŠALYSE
PARTNERĖSE
WWW.ASKREACH.EU**

Keturiolikoje ES šalių, LIFE projekto partnerių toliau tobulinta speciali skenavimo programėlė „Scan4Chem“, kuri padeda išsiaiškinti ar gaminiuose yra labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų arba išsiųsti iš anksto sugeneruotą užklausą gamintojui. Programėlė lietuvių kalba prieinama visiems „App Store“ ir „Google Play“ naudotojams.

2021 m. startavo intensyvesnis darbas su įmonėmis –jos kvistos prisijungti prie šios iniciatyvos ir aktyviai dalyvauti duomenų bazės kūrime. Įvairiomis kampanijomis prisidėti bei siųsti užklausas raginti ir vartotojai.

Šiais metais pristatytas lankstinuką „Pavojaingos medžiagos gaminiuose – tai prekybos įmonių atsakomybė“. Jame paaiškinama, kodėl ir kaip teisingai turėtumėte informuoti vartotojus apie pavojingas medžiagas gaminiuose. Informacija skirta tiek didelėms pramonės, tiek mažmeninės prekybos įmonėms.

ĮMONIŲ SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS SKATINIMAS

2020-2021 LIETUVOJE

Projekto „Įmonių socialinės atsakomybės skatinimas“, finansuojamo iš Europos socialinio fondo lėšų, metu bendrauta su įvairaus pobūdžio įmonėmis. Taip pat surengtos net kelios diskusijos, kuriose diskutuota apie įmonių ir vartotojų atsakomybę dėl saugių gaminių pasirinkimo bei lemiamus veiksnius šioje srityje.

SUPRASTI, MATUOTI IR SUMAŽINTI CO2 PĖDSAKĄ BALTARUSIJOJE

2020-2021 LIETUVOJE IR BALTARUSIJOJE

Projektą vykdė Baltijos aplinkos forumas ir Baltarusijos organizacija „Ecoproject“ Partnership“. Juo siekta gilinti Baltarusijos jaunimo žinias apie aplinkosaugą, ypač susijusias su klimato kaita, nes šalyje vis dar trūksta į aplinkosaugą orientuotų žmonių ir aplinkos apsaugos iniciatyvų.

2021 m. organizuoti baigiamieji projekto veiksmai. Baltarusijoje besikuriančioms ir jaunoms įmonėms suorganizuotas klimatonas, kuriame ieškota klimatui draugiškų sprendinių.

Taip pat pristatytas leidinys rusų kalbą, kaip nedidelėms organizacijoms priimti sprendimus, palankius aplinkai.

VISI 2021 M. ĮGYVENDINTI PROJEKTAI

*šiuose stulpeliuose rašomas bendras visų projekte dalyvaujančių partnerių biudžetas.

Trukmė	Bendras biudžetas*	Finansuoja	Pavadinimas	Partneriai/vykdytojai	Projekto svetainė
2015-2021	4 458 762 EUR	LIFE programa, Lietuvos Respublika, Latvijos Respublika, Estijos Respublika ir projekto partneriai	Pavojingų cheminių medžiagų pakeitimo įgyvendinimas Lietuvos, Latvijos ir Estijos mažose/vidutinėse ir pramonės įmonėse (LIFE FitForREACH)	Baltijos aplinkos forumas Estijoje (Projekto koordinadorius), Baltijos aplinkos forumas Lietuvoje, KTU Aplinkos inžinerijos institutas, Aplinkos apsaugos politikos centras, UAB Marijampolės pieno konservų, JSC Vakarų Metalgama, Baltijos aplinkos forumas Latvijoje, REACH pagalbos tarnyba Lietuvoje, REACH pagalbos tarnyba Latvijoje, REACH pagalbos tarnyba Estijoje, Hendrikson & Ko OÜ, Ecodesign competence centre, TENACHEM, Ltd., Henkel Makroflex AS, Epokate OÜ, Mayeri Industries AS	http://fitreach.eu/lt
2016-2023	4 097 038 EUR	LIFE programa, Lietuvos Respublika ir projekto partneriai	Meldinei nendrinukei tinkamų kurtinių buveinių tinklo formavimas siekiant užtikrinti ilgalaikę jos apsaugą Lietuvoje (LIFE MagniDucatusAcrola)	Baltijos aplinkos forumas (Projekto koordinadorius), Kretingos miškų urėdija, Žuvinto biosferos rezervato direkcija, Nacionalinio mokslininkų ir gamintojų susivienijimas „Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos mokslinis–praktinis gamtinių išteklių centras“	https://www.meldine.lt/
2018-2027	17 000 044 EUR	LIFE programa, Lietuvos Respublika	NATURA 2000 tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje	Aplinkos projektų valdymo agentūra (projekto koordinadorius), Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija, Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcija, Žemaitijos nacionalinio parko direkcija, Baltijos aplinkos forumas, VDU žemės ūkio akademija, VĮ Valstybinių miškų urėdija	https://naturalit.lt
2018-2021	4 925 146 EUR	Europos Sąjungos H2020 programa (Nr. 773901)	Agroekologinių žemės ūkio sistemų tvarumo pažinimas ir gerinimas Europos Sąjungoje (UNISECO)	Johann Heinrich von Thünen-Institut Bundesforschungsinstitut für Ländliche Räume, Consiglio per la Ricerca in Agricoltura e l'Aanalisi dell' Economia Agraria,	www.uniseco-project.eu

				Agricultural University of Athens, Universität für Bodenkultur Wien, The James Hutton Institute, The University Court of the University of Aberdeen, Institut Supérieur d'Agriculture Rhone Alpes, Baltijos Vides Forums, Baltijos Aplinkos Forumas, Forschungsinstitut für biologischen Landbau Stiftung, Geonardo Environmental Technologies, Luonnonvarakeskus, Sveriges Lantbruksuniversitet, Gestion Ambiental de Navarra, Asociatia WWF Programul Dunare Carpati Romania, Ustav Zemedelske Ekonomiky a Informaci. European Landowners Organization, Bioinstitut	
2019-2021	2 711 587 EUR	Europos regioninės plėtros fondas <i>Baltijos jūros regiono Interreg programa</i>, Lietuvos respublika ir projekto partneriai	Kaimo plėtra ir vandens apsauga Baltijos jūros regione (WATERDRIVE)	Švedijos žemės ūkio mokslų universitetas (SLU), Pietų Baltijos jūros vandens regionas/ Kalmaro apskrities administracinė valdyba, Švedijos Žemės ūkio valdyba, Vesterviko savivaldybė, VŠĮ Baltijos Aplinkos Forumas, Gamtos išteklių institutas (LUKE), Suomija, Suomijos aplinkos institutas (SYKE), Pietų Suomijos ProAgria, Suomijos lauku drenažo asociacija, Stokholmo aplinkos institutas Taline, Jelgavos Savivaldybė, Latvijos gyvybės mokslų ir technologijų institutas, Sąjunga "Ūkininkų parlamentas", Žemės ūkio konsultavimo tarnyba Brvinove, Europos regioninis ekohidrologijos centras, PhenoHorizon, Šlėzvingo-Holšteino žemės ūkio, aplinkos ir kaimo vietovių valstybinė agentūra, SEGES, Baltijos jūros veiksmų grupė – BSAG, Sankt Peterburgo Šiaurės vakarų žemės ūkio ekonomikos tyrimų institutas, Sankt Peterburgo	

				Federalinio agroinžinerijos mokslų centro departamentas: Žemės ūkio inžinerijos ir aplinkosaugos institutas, Gurjevsko rajono administracija	
2019-2021	833 325 EUR	Europos Sąjungos LIFE programa ir projekto partneriai	Ekosisteminių paslaugų bioįvairovės ir kraštovaizdžio gerinimas ganant gyvulius (GRAZELIFE)	Rewilding Europe (Nyderlandai), ARK Nature (Nyderlandai), La Korunjos universitetas (Ispanija), Leipziger universitetas (Vokietija), Rewilding Ukraine (UA), Rewilding Rhodope Foundation (BG), VŠĮ Baltijos Aplinkos Forumas (LT)	
2019-2021	171 042 EUR	2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa	Aplinkosaugos srities NVO dalyvavimo viešojo valdymo procesuose stiprinimas	Asociacija "Aplinkosaugos koalicija", VŠĮ Baltijos aplinkos forumas, Gamtos apsaugos asociacija "Baltijos vilkas", Lietuvos entomologų draugija	
2019-2021	1 107 175 EUR	Europos regioninės plėtros fondas <i>Baltijos jūros regiono Interreg programa</i> , Lietuvos respublika ir projekto partneriai	„NonHazCity“ patirties pritaikymas miestuose: privačių ir profesionalių naudotojų gebėjimų stiprinimas cheminių medžiagų naudojimo mažinime ir rizikos valdyme (NonHazCity2)	Riga city, Baltic Environmental Forum Latvia, VŠĮ Baltijos aplinkos forumas, Gdansk Water Utilities Ltd., City of Västerås, Pärnu City Government, Baltic Environmental Forum Estonia, Baltic Environmental Forum Germany, Turku University of Applied Sciences, Association Polish Forum ISO 14000, Saint-Petersburg State University of Aerospace Instrumentation, Ecological union	http://pagalvok.lt/
2020-2021	56 789 EUR	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programa	Suprasti, matuoti ir sumažinti CO2 pėdsaką Baltarusijoje	VŠĮ Baltijos aplinkos forumas (LT) ir „Ecoproject“ Partnership“ (BY)	
2021-2022	10 725 EUR (LT biudžetas)	Jungtinių Tautų Aplinkos apsaugos programa (UNEP)	Cheminių medžiagų politikos geriausia pasaulinė praktika pagal strateginį tarptautinį cheminių medžiagų valdymą	VŠĮ Baltijos aplinkos forumas (LT), Baltijos aplinkos forumas Estijoje (EE) ir Baltijos aplinkos forumas Vokietijoje (DE)	

	*-atkreipiamė dėmesį, kad šiame stulpelyje rašomas bendras visų projekte dalyvaujančių partnerių biudžetas				
--	--	--	--	--	--

KITOS INICIATYVOS IR PASLAUGOS

PUNIOS ŠILO INICIATYVA

WWW.PUNIOSSILAS.LT

Šiomet jau trečius metus iš eilės tęsime vientiso Punios šilo gynimo darbus.

Pavasarij ėmė aiškėti, jog pernai politinių partijų, formuojančių naują Vyriausybę, pažadai išsaugoti Punios šilo sengirę buvo skylėti. Nors Punios šilo rezervatą suplanuota išplėsti, numatyta, jog bus „išpjautos“ beveik 300 ha ploto „skylės“, kuriose draustinio statusu bus saugomi genetiniai medynai. Būtent šiuo būdu medynuose sėkliniai kankorėžiai surenkami išpjaukant šimtametes pušis (pernai išpjovus 0,2 ha pušų surinkta 75 kg kankorėžių). Gamtinio rezervato plėtros projektas šiomet buvo pateiktas ir visuomenės svarstymui. Aktyviai raginame piliečius dalyvauti procese ir išreikšti savo palaikymą vientisam Punios šilo rezervatui be skylių. Parengėme informaciją, kodėl siekiame vientiso Punios šilo rezervato ir kaip prie to gali prisidėti visuomenė (paveikslėlis su nuoroda).

Buvome nustebinti aktyvaus visuomenės dalyvavimo svarstymo procese. Savo pasiūlymus mūsų pateikė apie 170 asmenų. Tai tik dalis siūlymų, kurie buvo siunčiami ne tik planavimo organizatoriams, bet taip pat ir kaip kopija mums. Tad tikime, jog pasiūlymų pateikta ir dar daugiau. Buvome sujaudinti tokio aktyvaus dalyvavimo (planavimo procesuose tai didelis skaičius) ir vylėmės, jog mūsų politikams tai bus aiškus signalas, jog Punios šilo reikalas yra svarbus mums visiems.

Palaikyti rezervato stojo pasaulinio garso antropologė

Lietuvoje rudenį lankėsi pasaulinio garso antropologė Birutė Galdikas. Susipažinusi su dabartiniu be planuojamu apsaugos režimu Punios šile B. Galdikas išreiškė didžiulį palaikymą kovojantiems už vientiso Punios šilo rezervato be genetinių medynų „skylių“ išsaugojimą. Jos manymu, Punios šilas privalo būti apsaugotas visas ir jokie kirtimai čia nėra pateisinami – nei sanitariniai, nei siekiantys tvarkyti genetinius draustinius.

B. Galdikas apsilankė ir prezidentūroje. Susirūpinimą delsimu ir raginimą griežtai saugoti Punios šilo rezervatą ir atsisakyti bet kokių kirtimų ji išsakė ir prezidentui Gitanui Nausėdai. Prezidentas išreiškė pritarimą griežtos Punios šilo apsaugos būtinybei. Vėliau garsi antropologė susitiko ir su Aplinkos ministru Simonu Gentvilu, kuris pokalbio metu davė pažadą palaikyti vientisą Punios šilo rezervatą.

Deja, kol kas pokyčiai rezervato planuose neįgyvendinti. Vyriausybei planuojama teikti dokumentą, kuriame vis dar numatytos genetinių draustinių „skylės“, tad Punios šilo judėjimui didelį dėmesį Baltijos aplinkos forumas skirs ir 2022 m.

„PIRMAS ŽINGSNIS – PAŽVELGTI Į SAVO NAMUS. TIKIUOSI, KAD LIETUVOS VALDŽIA PADARYS PUNIOS ŠILĄ GRIEŽTU GAMTOS REZERVATU. ĮTRAUKIANT IR DALIS, KURIOS VIS DAR YRA KERTAMOS, NES TEN NUMATYTI GENETINIAI MEDYNAI. TAI MANO ŽINIA LIETUVOS VALDŽIAI: SVARBU PRADĖTI NUO SAVĖS IR TAPTI PAVYZDŽIU PASAULIUI“, - BIRUTĖ GALDIKAS

NACIONALINIS MIŠKŲ SUSITARIMAS

Nuo 2021 m. pradžios intensyviai dalyvaujame LR aplinkos ministerijos inicijuotame Nacionaliniame susitarime dėl Lietuvos miškų (Nacionalinis miškų susitarimas – NMS). Tai pirma tokio pobūdžio iniciatyva Lietuvoje, sistemingam dialogui sukvietusi visas suinteresuotas šalis sėsti prie derybų stalo ir bendrai sutarti dėl Lietuvos miškų ateities. Visas procesas suskirstytas į 4 etapus, 2021-2022 metų sandūroje buvo pereita į priešpaskutinį – temų – etapą, kuriame vyksta darbas mišrioje susitarimų grupėje. Šiose grupėse dalyvaujantys kiekvienos suinteresuotos sektorinės grupės atstovai gali įtakoti jiems svarbios miškų sektoriaus temos susitarimus. Iš viso NMS dalyvauja 17 atskirų sektorinių grupių, kurių atstovai šiuo metu tariasi devyniose NMS temų grupėse. Nuo BEF miškų susitarimo darbe nuolat dalyvauja 2 atstovai. Esame deklaravę, kad mūsų organizacija atstovauja ekologinių ir socialinių interesų grupes, o mūsų atstovai aktyviausiai įsitraukę į „Miško ekologijos ir biologinės įvairovės“ ir „Nemeditinės miško ekonomikos“ sektorinių grupių darbą.

<https://nacionalinismiskusustatarimas.lt/>

PASLAUGOS VISUOMENEI, VERSLUI IR VALSTYBĖS INSTITUCIJOMS

Viktorina moksleiviams. Šiais metais kartu su Klaipėdos miesto savivaldybe organizavome virtualią viktoriną Klaipėdos miesto moksleiviams „Ką žinau apie atliekas?“. Trijose amžiaus kategorijose moksleiviai atsakinėjo į įvairiausių klausimų apie atliekų vengimą, jų rūšiavimą, perdirbimą, atsakingą vartojimą, pakartotinį daiktų naudojimą bei gamtos išteklių taupymą

Lydekai paliepus. 2021 m. prisidėjome prie Gamtos tyrimų centro projekto „Lydekai paliepus“, kurio tikslas - prisidėti gerinant ekosistemų būklę ir žuvininkystės valdymą Lietuvos vidaus vandenyse ir pasaulyje. Padėjome sudaryti projekto komunikacijos planą bei ruošti renginius. Darbus tęsime ir 2022 m.

CO2 skaičiuoklė. Siekiame, kad tiek visuomenė, tiek verslo atstovai ieškotų tvarių kasdienių sprendimų. Bendradarbiauome su „Utenos“ darykla ir padėjome sukurti specialų testą. Šis herojų testas leidžia pasitikrinti, kaip individualus gyvenimo būdas veikia mūsų aplinką ir kokiose srityse poveikis yra didžiausias. Testas yra pramoginio-educacinio pobūdžio ir siekia atkreipti dėmesį į keletą labai svarbių tiesioginių ir netiesioginių poveikių klimato kaitai. Testą atlikti galite <https://utenosnealkoholinis.lt>

Konsultaciniai seminarai ir mokymus. Vedėme įvairius konsultacinius seminarus, ir mokymus. Atsakingo verslo, darnos lyderystės temas pristatėme įvairioms įmonėms, su valstybinėmis institucijomis bendradarbiauome žaliųjų pirkimų tematika..

PARAMA IR SAVANORYSTĖ

PAREMK BALTIJOS APLINKOS FORUMO VEIKLĄ

Baltijos aplinkos forumas saugo gamtą su žmonėmis. Drauge tai daryti kur kas lengviau.

Daugelis mūsų iniciatyvų, saugančių gamtą bei skatinančių žmogaus asmeninę patirtį (įsibūvimą) joje, negalėtų gyvuoti be visuomenės paramos. Padėk mums palaikyti esamas ir įgyvendinti naujas idėjas.

Remdamas mūsų veiklą tu bent dalele prisidėsi prie šių veiklų:

- Veiklų, skatinančių žmogaus įsibūvimą (potyrį neskubant, pažįstant) gamtoje. Tokių veiklų pavyzdys – festivaliai gamtoje „Vidur girių“, „Miško burtai“, „Vidur ežerų“.
- Miškų išsaugojimo ateities kartoms.
- Padėsi saugoti globaliai nykstančią mėdinę nendrinukę.
- Prisidėsi prie visuomenės informavimo apie pavojingas medžiagas kasdieniuose produktuose.
- Prisidėsi prie naujų leidinių apie gamtą gimimo.

Gali remti ir konkrečią tavo dominančią veiklą.

REMTI

Skirk 1,2 proc. paramą

2021 m. gauta paramos iš 2 proc. nuo GPM – 867 eurai. Taip pat gauta paramos iš fizinių asmenų – 110 eurai. Lyginant su 2020 m., surinktos paramos suma praktiškai nepakito.

2021 m. tęsėme aktyvią veiklą miškų išsaugojimo srityje, taip pat – aplinkosauginiame švietime. Surinktą paramą skirsime šioms veikloms stiprinti.

Savanorystė padedant saugoti gamtą

Suteikiame galimybę motyvuotiems žmonėms prisijungti ir drauge saugoti gamtą.

Jei tu degi entuziazmu ir noru, o gamtos apsauga tau – viena svarbiausių sričių, esi laukiamas pas mus.

POVEIKIS APLINKAI

BEF CO2 IR ATLIEKŲ PĖDSAKAS 2021 M.

Nors ir esame aplinkosauginė organizacija, mūsų veikla taip pat daro poveikį aplinkai. Skatiname verslo įmones pradėti vertinti savo poveikį aplinkai, todėl negalime savo patarimų netaikyti sau.

Mūsų veiklos pobūdis ir poveikis aplinkai neatsiejamas nuo vykdomų projektų veiklų, kurios kas met kinta. Vienais metais darome daugiau mokymų, todėl vartojame daugiau popieriaus, kitais metais daugiau dirbame kaimo vietoviose, todėl didėja kuro sąnaudos. Esame savo poveikio aplinkai vertinimo kelio pradžioje, tad dar tik mokomės nusistatyti teisingus rodiklius, tinkamai atspindinčius mūsų pastangas kuo mažesne gamtos sąskaita skatinti tvarius pokyčius mūsų visuomenėje.

ELEKTRA

2021 metai: elektra didėjo, nes šildant išnaudojame daugiau el. Bei lyginant su 2020 m. daugiau laiko dirbome ofise.

TRANSPORTAS

Transportas sudaro didžiąją mūsų CO2 pėdsako dalį. Tai natūralu, nes esame nedidelė ekspertų komanda ir dirbame mažame ofise, tad pagrindinis poveikis aplinkai sukeltas keliaujant.

POPIERIUS

Naudojame tik 100% perdirbtą popierių. Perdirbimui ir produkto gamybai taip pat reikalinga energija, tačiau palyginti su popieriaus iš celiuliozės vartojimo išvengiamo 5 kartus didesnio CO2 kiekio. Pavyzdžiui, jei per 2012 m. būtume naudoję neperdirbtą popierių mūsų CO2 pėdsakas būtų išaugęs 4,5 t CO2

VANDUO

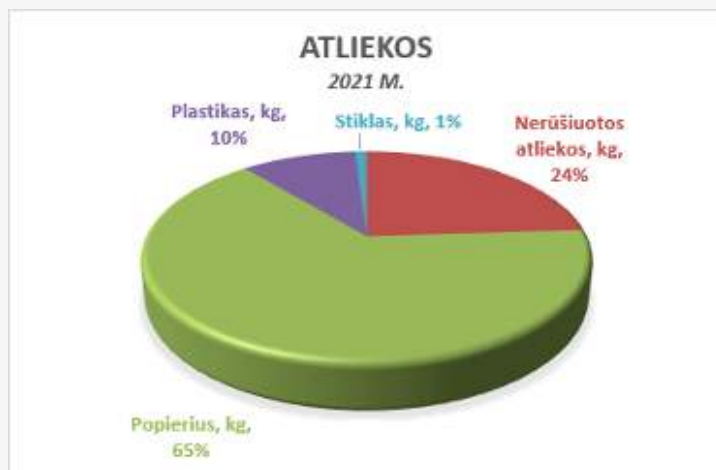
Beveik dvigubai sumažėjo vandens vartojimas 10 m. laikotarpiu - priežastis karantinas

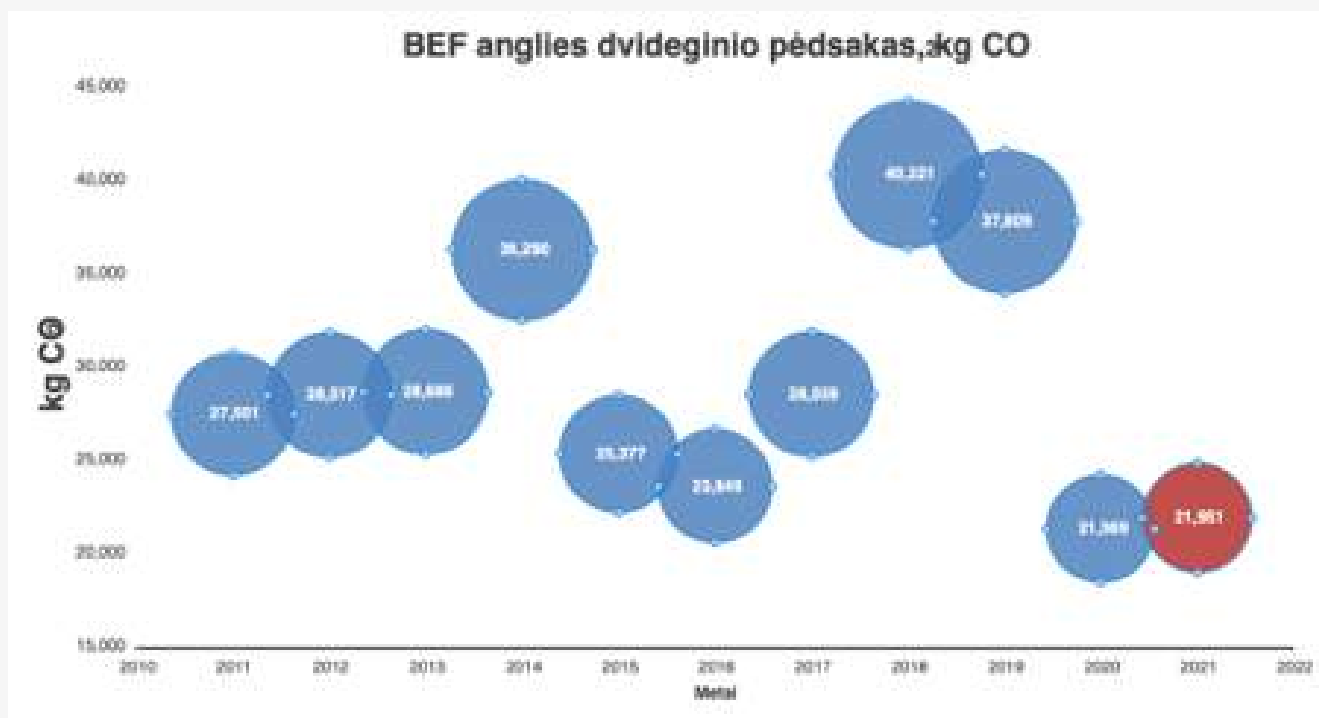
SUGENERUOTOS ATLIEKOS

Tik 2012 m. pradėjome matuoti savo generuojamas atliekas. Kol kas galime tik pasigirti, kad išruošiuojame apie 80% biure susidarančių atliekų. Nuo 2022 pradėjome rūšiuoti ir maisto atliekas.

SUGENERUOTOS ATLIEKOS

Tik 2012 m. pradėjome matuoti savo generuojamas atliekas. Kol kas galime tik pasigirti, kad išruošiuojame apie 80% biure susidarančių atliekų. Nuo 2022 pradėjome rūšiuoti ir maisto atliekas.

2021 metais CO₂ pėdsakas 2,7% didesnis nei 2020 metais.

CO₂ PĖDSAKAS

CO₂ lengva matuoti, tačiau klimato kaita nėra vienintelė aplinkosaugos problema. Savo biure didelį dėmesį skiriame pavojingų cheminių medžiagų naudojimo mažinimui. Renkamės sertifikuotus, aplinkai draugiškus buitines chemijos produktus (indų ploviklį, muilą, oro kvapiklius) ir siekiame tiesiog išvengti tokių produktų, kurie yra nebūtini.

Pagal "Carbon Footprint" skaičiavimo sistemą, pamatuota, kad vidutiniškai ofiso darbuotojas sugeneruoja 3,5 tonas anglies dvideginio per metus. Galime pasigirti, kad mūsų darbuotojai vidutiniškai sugeneravo po 1,1 t anglies dvideginio, tai yra apie 3 kartus mažiau negu vidurkis.

TVARIAUSIAS VARTOJIMAS, KURIS PALIEKA MAŽIAUSIĄ ANGLIES DVIDEGINIO PĖSAKĄ, YRA NEVARTOJIMAS IŠ VISO.

FINANSINĖ ATASKAITA

ĮPLAUKOS

Įstaiga 2021 metais gavo 744 735 eurų įplaukų*. Dalis gautų piniginių lėšų susiję su 2020 m. projektų vykdymo metu patirtų išlaidų kompensavimu, o kita - su 2021 m. patirtų išlaidų kompensavimu ir pajamomis, gautomis vykdant įstatuose numatytą viešuosius interesus tenkinančią/visuomenei naudingą veiklą, avansiniai mokėjimai projekto veikloms įgyvendinti bei parama.

**Pastaba. Įplaukos šiuo atveju apima gautas lėšas, todėl ši suma nesutampa su finansinės būklės ataskaitos ir veiklos rezultatų ataskaitos apyvarta, nes apyvarta skaičiuojama kaupiamuoju būdu.*

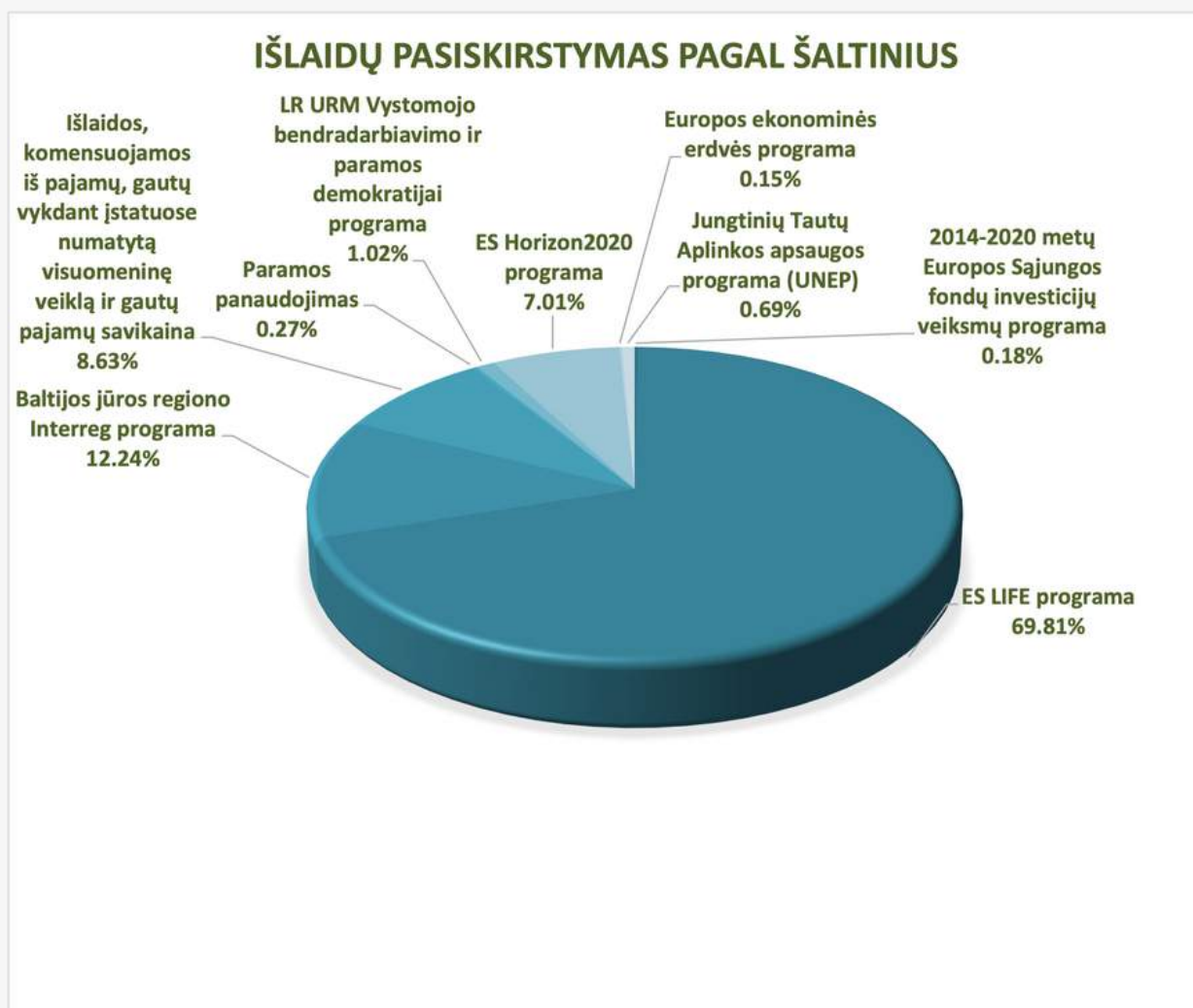
Dalis iš ES LIFE programos finansavimo gautų lėšų buvo perskirstyta tarp projekto partnerių (5,4 %). Įstaigos dalis sudarė – 94,6 %. Kita dalis numatoma perskirstyti sekančiais metais. 2021 m. gauta paramos iš 2 proc.nuo GPM – 867 eurai. Taip pat gauta paramos iš fizinių asmenų – 110 eurai.

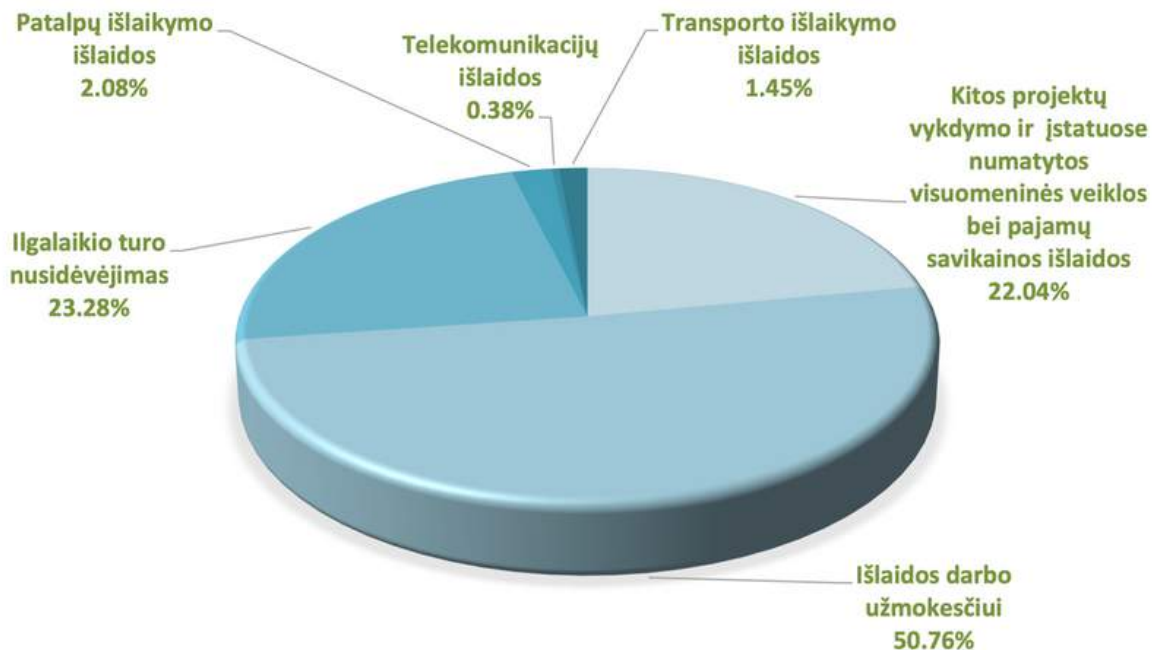
IŠLAIDOS

2021 m. įstaiga patyrė 697 127 eurų sąnaudų. Dalis jų buvo kompensuotos iš ankstesniais metais gautų finansavimo sumų, kita dalis bus kompensuota iš 2022 m. gautinų įplaukų (tikslinių lėšų finansavimo).

Išlaidų pasiskirstymas pagal rūšis ir šaltinius pateiktas grafikuose.

IŠLAIDŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL RŪŠĮ

INFORMACIJA APIE PARAMĄ

Parama iš 2proc.GPM – 867 eur

Fizinių asmenų parama: 110 eur. Iš jų 75 eurai gauti iš Karalienės Mortos mokyklos mokinių – džiugu, jog ir jaunajai kartai rūpi aplinkosaugos aktualijos.

Viso gauta: 977 eur.

DARBUOTOJAI IR DALININKAI

Metų pradžioje įstaigoje dirbo 19 darbuotojų, šeši iš jų – nepilnu etatu, 2 darbuotojos - motinystės atostogose. Metų pabaigoje dirbo 20 darbuotojų, septyni iš jų - nepilnu etatu, 3 darbuotojos - motinystės atostogose.

2021 m. dalininkų sudėtis nekito. Dalininkų įnašas sudaro 1 554 eurų. Dalininkams atitinkamai priklauso 96 %, 2%, 1% ir 1% įnašo dalies, tačiau jie visi turi po vieną balso teisę (informacija apie viešųjų įstaigų dalininkus viešai prieinama ir kaupiama VĮ Registrų centre).

KOLEKTYVO AKIMIRKOS

